

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

STATUTAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO STATUTO NR. I-399 11, 23, 149, 150, 227, 228, 229, 238, 239, 240, 241 IR 242 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO

2020 m. birželio 11 d. Nr. XIII-3055
Vilnius

1 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Laikoma, kad Seimo narys dalyvavo Seimo posėdyje, jeigu jis užsiregistravo daugiau kaip pusėje iš anksto numatytų ir numatytu laiku įvykusių balsavimų dėl teisės akto priėmimo ir užsiregistravo visuose tos dienos Seimo posėdžiuose. Laikoma, kad Seimo narys dalyvavo Seimo komiteto ar komisijos posėdyje, jeigu jis užsiregistravo posėdžio protokolo priede pasirašytinai, išskyrus šio statuto 53 straipsnio 8 dalyje ir 186¹¹ straipsnio 1 dalyje nustatytus atvejus.“

2 straipsnis. 23 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 23 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„23 straipsnis. Seimo nario asmens neliečiamybės atėmimas

1. Išklausius generalinio prokuroro pranešimą dėl Seimo nario patraukimo baudžiamojon atsakomybėn, suėmimo ar kitokio jo laisvės suvaržymo, Seimo posėdyje daroma ne trumpesnė negu vienos valandos, bet ne ilgesnė negu dviejų valandų pertrauka. Po pertraukos Seimas sprendžia, ar sudaryti tyrimo komisiją dėl sutikimo Seimo narį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę.

2. Jeigu Seimas nusprendžia sudaryti tyrimo komisiją dėl sutikimo Seimo narį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę, komisija sudaroma šio statuto 71 straipsnyje nustatyta tvarka. Komisija, nagrinėdama klausimą dėl Seimo nario neliečiamybės atėmimo, privalo į komisijos posėdį pakviesti ir išklausti Seimo narį, kurio asmens neliečiamybės klausimas sprendžiamas, arba kitą jo įgaliotą Seimo narį, taip pat prokuratūros atstovą. Jeigu kviečiamas Seimo narys arba kitas jo įgaliotas Seimo narys neatvyksta į komisijos posėdį be svarbios priežasties arba atsisako pateikti komisijai paaiškinimus, komisija turi teisę priimti sprendimą nedalyvaujant Seimo nariui ar kitam jo įgaliotam Seimo nariui. Svarbiomis priežastimis, dėl kurių Seimo narys ar kitas jo įgaliotas Seimo narys neatvyksta į komisijos posėdį,

yra laikomos priežastys, nurodytos Baudžiamojo proceso kodekso normose, reglamentuojančiose asmenų, kurie turi dalyvauti procese, atvykimo privalomumą.

3. Kai tyrimo komisija parengia ir paskelbia savo išvadą, Seimo nario asmens noliečiamybės atėmimo klausimas įrašomas į Seimo artimiausio posėdžio darbotvarkę.

4. Svarstant Seimo nario asmens noliečiamybės atėmimo klausimą, apsiribojama tik generalinio prokuroro teikime nurodytų faktų interpretavimu, vertinimu arba patikslinimu. Diskusijose dėl noliečiamybės atėmimo dalyvauja tyrimo komisijos pranešėjas, Seimo narys, kurio asmens noliečiamybės klausimas sprendžiamas, ar kitas jo įgaliotas Seimo narys ir ne daugiau kaip po 2 Seimo narius, pasisakančius „už“ ir „prieš“. Jeigu tyrimo komisijos išvadoje siūloma patenkinti generalinio prokuroro teikimą, Seimo protokolinis nutarimas sutikti Seimo narį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę gali būti priimtas, kai už jį balsuoja daugiau kaip pusė visų Seimo narių. Jeigu tyrimo komisijos išvadoje siūloma netenkinti generalinio prokuroro teikimo, Seimo protokolinis nutarimas nesutikti Seimo narį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę gali būti priimtas, kai už jį balsuoja daugiau kaip pusė posėdyje dalyvaujančių Seimo narių.

5. Jeigu Seimas nepritarė tyrimo komisijos išvadoje pateiktam siūlymui netenkinti generalinio prokuroro teikimo, iš karto balsuojama, ar sutikti Seimo narį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę.

6. Jeigu Seimas yra priėmęs protokolinį nutarimą dėl sutikimo Seimo narį patraukti baudžiamojon atsakomybėn, suimti ar kitaip suvaržyti jo laisvę, apkaltos procesas šio statuto 228 straipsnio 2 dalies 3 punkte numatytu pagrindu Seimo nariui gali būti pradėtas tik išsprendus baudžiamosios atsakomybės klausimą, t. y. kai yra įsiteisėjęs teismo išteisinamasis nuosprendis arba įsiteisėjęs teismo apkaltinamasis nuosprendis, arba baudžiamoji byla yra nutraukta, išskyrus šio statuto 228 straipsnio 6 dalyje numatytą atvejį. Apkaltos procesas vyksta šio statuto VIII dalyje nustatyta tvarka.

3 straipsnis. 149 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 149 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Ne vėliau kaip likus 4 darbo dienoms iki svarstymo Seimo posėdyje įstatymo projektas ir komiteto išvadų projektas turi būti apsvarstyti pagrindiniame komitete. Apie tokio svarstymo laiką ir vietą turi būti viešai pranešta Seimo nariams, Vyriausybei ir Respublikos Prezidento kanceliarijai likus ne mažiau kaip 2 darbo dienoms iki komiteto posėdžio. Komiteto išvadų projekte nurodoma, kokios pataisos ir pasiūlymai buvo gauti iš papildomų komitetų, ekspertų, suinteresuotų asmenų bei asmenų, turinčių įstatymų leidybos iniciatyvos teisę, į kurias pastabas ir pasiūlymus yra atsižvelgiama, į kuriuos ne ir kodėl, kaip siūloma keisti įstatymo projektą.“

4 straipsnis. 150 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 150 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Svarstymo pagrindinio komiteto posėdyje metu pagal galimybes daromas garso įrašas.“

5 straipsnis. 227 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 227 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„227 straipsnis. Apkaltos proceso sąvoka

Apkaltos procesas yra parlamentinė procedūra, kurią Seimas taiko Konstitucijos 74 straipsnyje nurodytiems asmenims dėl Konstitucijai prieštaraujančių jų veiksmų, siekdamas išspręsti tokių asmenų konstitucinės atsakomybės klausimą.“

6 straipsnis. 228 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 228 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„228 straipsnis. Pagrindai pradėti apkaltos procesą

1. Teikti Seimui pradėti apkaltos procesą Konstitucijos 74 straipsnyje nurodytam asmeniui turi teisę ne mažesnė kaip 1/4 Seimo narių grupė, o šio statuto 78 straipsnio 3 dalyje nustatytu atveju ir Etikos ir procedūrų komisija.

2. Teikimas pradėti apkaltos procesą galimas, kai yra bent vienas iš šių pagrindų:

- 1) asmuo šiurkščiai pažeidė Konstituciją;
- 2) asmuo sulaužė priesaiką;
- 3) paaiškėjus, kad padarytas nusikaltimas.

3. Generalinis prokuroras, nustatęs, kad Konstitucijos 74 straipsnyje nurodytas asmuo yra įtariamas padaręs nusikaltimą, apie tai nedelsdamas praneša Seimui.

4. Jeigu įtariamas padaręs nusikaltimą Respublikos Prezidentas, Seimas šio statuto 232 straipsnyje nustatyta tvarka sudaro specialiąją tyrimo komisiją.

5. Išklausęs generalinio prokuroro pranešimą dėl kitų Konstitucijos 74 straipsnyje nurodytų asmenų, Seimas sprendžia, ar duoti sutikimą konkretų asmenį patraukti baudžiamojon atsakomybėn.

6. Tuo atveju, kai nusikaltimo padarymo faktas yra akivaizdus ir nusikaltimo padarymo faktą (kartu ir jį padariusį pareigūną) konstatuoti gali pats Seimas ir yra šio statuto 230 straipsnio 1 dalyje nurodytų subjektų siūlymas, Seimas taip pat sprendžia, ar šio statuto 232 straipsnio nustatyta tvarka sudaryti specialiąją tyrimo komisiją. Nusikaltimo padarymo faktas (kartu ir jį padaręs pareigūnas) gali būti laikomas akivaizdžiu tik tuo atveju, kai yra gauta (įgaliotos institucijos pateikta Seimui) patikima informacija, kad konkretus Konstitucijos 74 straipsnyje

nurodytas asmuo užtiktas darantis nusikaltimą, ir dėl to, kad būtų galima konstatuoti apkaltai taikyti konstituciniu pagrindu „paaiškėjus, jog padarytas nusikaltimas“ svarbias aplinkybes – nusikaltimo padarymo faktą ir jį padariusį pareigūną, nėra būtinas įgaliotų teisinių institucijų, vykdančių ikiteisminį tyrimą, nagrinėjančių baudžiamąsias bylas, dalyvavimas; kitais atvejais, *inter alia* tuo atveju, kai nusikaltimas padarytas iki Konstitucijos 74 straipsnyje nurodytam asmeniui pradėdant eiti pareigas, nusikaltimo padarymo faktas negali būti laikomas akivaizdžiu.“

7. Seimui gavus įsiteisėjusio išteisinamojo teismo nuosprendžio nuorašą arba sprendimo nutraukti baudžiamąją bylą nuorašą, Seimo Pirmininkas ar jo pavaduotojas nedelsdami su juo supažindina Seimo narius. Supažindinus Seimo narius su išteisinamuoju teismo nuosprendžiu ar sprendimu nutraukti baudžiamąją bylą, Seimas artimiausiame posėdyje priima nutarimą, kad nėra pagrindo pradėti apkaltos procesą.

8. Seimui gavus įsiteisėjusio apkaltinamojo teismo nuosprendžio nuorašą, Seimo Pirmininkas ar jo pavaduotojas nedelsdami su juo supažindina Seimo narius. Supažindinus Seimo narius su apkaltinamuoju teismo nuosprendžiu, apkaltos procesas vyksta šio statuto 239–242 straipsnių nustatyta tvarka.“

7 straipsnis. 229 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 229 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Teikimui pradėti apkaltos procesą tuo pagrindu, kad padarytas nusikaltimas, galioja Baudžiamajame kodekse nustatyti senaties terminai.“

8 straipsnis. 238 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 238 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Seimas, posėdyje dalyvaujančių Seimo narių balsų dauguma pritaręs specialiosios tyrimo komisijos išvadai, kad nėra pagrindo pradėti apkaltos procesą, arba nepritaręs specialiosios tyrimo komisijos išvadai, kad yra pagrindas pradėti apkaltos procesą, priima nutarimą, kad nėra pagrindo pradėti apkaltos procesą.“

9 straipsnis. 239 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 239 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„239 straipsnis. Apkaltos proceso Seime pradžia

1. Seimas, posėdyje dalyvaujančių Seimo narių balsų dauguma pritaręs specialiosios tyrimo komisijos išvadai, kad yra pagrindas pradėti apkaltos procesą, priima nutarimą pradėti

apkaltos procesą Seime konkrečiam asmeniui ir kreipiasi į Konstitucinį Teismą išvados, ar asmens, kuriam pradėta apkaltos byla, konkretūs veiksmai prieštarauja Konstitucijai.

2. Seimas, gavęs įsiteisėjusio apkaltinamojo teismo nuosprendžio nuorašą dėl asmens nusikaltimo, padaryto einant pareigas, priima nutarimą pradėti apkaltos procesą konkrečiam asmeniui ir kreipiasi į Konstitucinį Teismą išvados, ar asmens, kuriam pradėta apkaltos byla, konkrečiu padarytu nusikaltimu buvo šiurkščiai pažeista Konstitucija ir sulaužyta priesaika.

3. Seimas, gavęs įsiteisėjusio apkaltinamojo teismo nuosprendžio nuorašą dėl asmens nusikaltimo, padaryto iki pradedant eiti pareigas, kai nusikaltimo padarymo faktas paaiškėjo šias pareigas asmeniui einant, priima nutarimą pradėti apkaltos procesą Seime šiam asmeniui. Šioje dalyje nurodytu atveju į Konstitucinį Teismą Seimas nesikreipia.

4. Kai Seimas priima nutarimą pradėti apkaltos procesą Respublikos Prezidentui dėl nusikaltimo, padaryto iki pradedant eiti pareigas, kai nusikaltimo padarymo faktas paaiškėjo šias pareigas asmeniui einant, į Konstitucinį Teismą Seimas taip pat nesikreipia.

5. Šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytais atvejais Seimas tame pačiame posėdyje priima sprendimą svarstyti Seimo posėdyje asmens, kuriam taikoma apkalta, pašalinimo iš pareigų ar Seimo nario mandato panaikinimo klausimą. Seimas paskiria Seimo posėdžio dėl asmens, kuriam taikoma apkalta, pašalinimo iš pareigų ar Seimo nario mandato panaikinimo svarstymo datą. Šio posėdžio data turi būti paskirta ne anksčiau kaip po 7 dienų nuo Seimo posėdžio, kuriame ši data buvo nustatyta, dienos. Asmeniui, kuriam taikoma apkalta, nedelsiant raštu pasirašytinai pranešama apie paskirtą Seimo posėdžio datą ir laiką, kada įsiteisėjusio apkaltinamojo teismo nuosprendžio dėl asmens nusikaltimo, padaryto iki pradedant eiti pareigas, pagrindu bus sprendžiamas jo pašalinimo iš pareigų ar Seimo nario mandato panaikinimo klausimas.“

10 straipsnis. 240 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 240 straipsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„240 straipsnis. Apkaltos procesas Seime įsigaliojus Konstitucinio Teismo išvadai“.

2. Pakeisti 240 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Apkaltos procesas, išskyrus šio statuto 239 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytus atvejus, Seime gali būti tęsiamas tik įsigaliojus Konstitucinio Teismo išvadai dėl to, ar asmens, kuriam pradėta apkaltos byla, konkretūs veiksmai prieštarauja Konstitucijai.“

3. Pakeisti 240 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Seimas šio straipsnio 6 dalyje nurodytame posėdyje priima sprendimą svarstyti Seimo posėdyje asmens, kuriam taikoma apkalta, pašalinimo iš pareigų ar Seimo nario mandato panaikinimo klausimą:

1) jeigu įsigaliojusioje Konstitucinio Teismo išvadoje dėl to, ar asmens, kuriam pradėta apkaltos byla, konkretūs veiksmai prieštarauja Konstitucijai, konstatuota, kad asmuo, kuriam pradėta apkaltos byla, bent vienu konkrečiu veiksmu šiurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė priesaiką, arba

2) jeigu įsigaliojusioje Konstitucinio Teismo išvadoje dėl to, ar asmens, kuriam pradėta apkaltos byla, konkrečiu nusikaltimu, padarytu einant pareigas, buvo šiurkščiai pažeista Konstitucija ir sulaužyta priesaika, konstatuota, kad konkrečiu nusikaltimu buvo šiurkščiai pažeista Konstitucija ir sulaužyta priesaika, arba

3) jeigu įsigaliojusioje Konstitucinio Teismo išvadoje dėl to, ar asmens, kuriam pradėta apkaltos byla, konkrečiu nusikaltimu, padarytu einant pareigas, buvo šiurkščiai pažeista Konstitucija ir sulaužyta priesaika, konstatuota, kad konkrečiu nusikaltimu nebuvo šiurkščiai pažeista Konstitucija ir sulaužyta priesaika.“

11 straipsnis. 241 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 241 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Šio straipsnio nustatyta tvarka vykdant apkaltos procesą, Konstitucinio Teismo išvada bei kiti šio ir kitų teismų sprendimai nesvarstomi ir dėl jų teisėtumo bei pagrįstumo nediskutuojama. Sprendžiant asmens, kuriam taikoma apkalta, konstitucinės atsakomybės klausimą, remiamasi minėtuose sprendimuose nustatytais faktais ir pateikta jų juridine kvalifikacija, o šių klausimų tyrimas neatliekamas.“

2. Pakeisti 241 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Seimo posėdis yra pradedamas posėdžio pirmininko pranešimu, kuriame išdėstoma Konstitucinio Teismo išvados, o kai apkaltos procesas pradėtas dėl asmens nusikaltimo, padaryto iki pradedant eiti pareigas, – įsiteisėjusio apkaltinamojo teismo nuosprendžio esmė. Kai apkaltos procesas pradėtas Respublikos Prezidentui dėl nusikaltimo, padaryto iki pradedant eiti pareigas, kai nusikaltimo padarymo faktas paaiškėjo šias pareigas asmeniui einant, šioje dalyje numatytaame posėdžio pirmininko pranešime išdėstoma specialiosios tyrimo komisijos išvados, kuriai pritarė Seimas, esmė.“

12 straipsnis. 242 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 242 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Pasibaigus asmens pašalinimo iš pareigų arba Seimo nario mandato panaikinimo klausimo svarstymui, dėl kiekvieno konkretaus veiksmo, kuriuo asmuo, kuriam taikoma apkalta, šiurkščiai pažeidė Konstituciją ir sulaužė duotą priesaiką, ar dėl kiekvieno konkretaus nusikaltimo Seimo Pirmininkas ar Seimo Pirmininko pavaduotojas pateikia atskirą Seimo nutarimo projektą.

Projekte nurodoma Konstitucinio Teismo išvados, o kai apkalta pradėta dėl asmens nusikaltimo, padaryto iki pradedant eiti pareigas, – įsiteisėjusio teismo nuosprendžio esmė. Kai apkalta pradėta Respublikos Prezidentui dėl nusikaltimo, padaryto iki pradedant eiti pareigas, kai nusikaltimo padarymo faktas paaiškėjo šias pareigas asmeniui einant ir nusikaltimo padarymą konstatuoja Seimas, – Seimo nutarimo projekte nurodoma, kokį nusikaltimą yra padaręs Respublikos Prezidentas, šio nusikaltimo aplinkybės. Seimo nutarimo projekte visais atvejais nurodomas sprendimas asmenį, kuriam taikoma apkalta, pašalinti iš pareigų (ar panaikinti jo Seimo nario mandatą), taip pat nurodoma, kad Seimo nutarimas įsigalioja nuo jo paskelbimo visuomenės informavimo priemonėse.“

Seimo Pirmininkas

Viktoras Pranckietis